

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دانشکده پرستاری و مامائی تبریز

گروه ..... مامائی..

نیمسال .... دوم ۸۹-۹۰..

نام درس: بارداری زایمان 3

نام مدرس یا مدرسین: شهنازی

تعداد واحد: 1/5

ترم و رشته تحصیلی: کارشناسی مامائی

واحد پیشنهادی: بارداری 1 و 2

روز و ساعت تشکیل کلاس: چهارشنبه 10-8 کلاس 2

هدف کلی درس:

آشنایی با بارداریهای غیرطبیعی، ارزیابی زجر جنین و فوریتهای مامائی

هدف ویژه:

- 1- تشخیص بارداریهای غیرعادی و پیش بینی نوع زایمان، شناخت کامل موارد غیر طبیعی در زایمان و انجام بعضی از زایمانهای غیرطبیعی
- 2- افزایش دانش فراگیر در عوامل بوجود آوردن زجر جنین و استفاده از دستگاهها و تکنولوژی جدید در تشخیص و درمان
- 3- افزایش دانش فراگیر در اداره زایمان در بیماری های قلبی و دیابت در مادر
- 4- شناخت فوریتهای مامائی و موارد انتقال خون در مادر و جنین
- 5- پایبند بودن به محدودیتها و مسئولیتهای حرفه‌ای و رعایت موازین شرعی در ارائه خدمات مامائی.

اهداف جزئی درس (بر اساس سرفصل دروس):

در پایان از دانشجو انتظار می رود که بتواند:

جلسه اول: (شوک هیپولمیک)

- شوک را تعریف نموده و انواع آن را بدرستی بیان نماید.
- علل شوک در مامائی را بدرستی بیان نماید.
- نحوه ارزیابی بیمار مبتلا به شوک (شامل تشخیص، ارزیابی شدت و تعیین علت شوک) را بدرستی توضیح دهد.
- اقدامات مراقبتی و درمانی شوک را بدرستی ذکر نماید

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

- 1- اف گری، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران، انتشارات گلبن، تهران، 2005.
- 2- کریم زاده میبیدی، م، ع، افلاطونیان، ع، طاهری پناه، ف، دهقانی فیروز آبادی: اورژانسهای مامائی. انتشارات یزد، چاپ دلارنگ 3-Fraser M D, Cooper A M« Myles Textbook for Midwives , 14th ed » Churchill livingstone co,2003.

جلسه دوم: (خون و فراورده های خونی)

- خون و فراورده های آن را بدرستی توضیح دهد.
- اندیکاسیونهای انتقال خون و فراورده های آن را بدرستی توضیح دهد.
- اقدامات مراقبتی در مواقع انتقال خون و فراورده های آن را بدرستی بیان نماید.
- عوارض زودرس و دیررس انتقال خون را بدرستی توضیح دهد.

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

- 1- اف گری ، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005 .
- 2-Fraser M D, Cooper A M« Myles Textbook for Midwives , 14th ed » Churchill livingstone co,2003
- 3- کریم زاده میبدی ، م.ع. افلاطونیان ع، طاهری پناه ف، دهقانی فیروز آبادی :اورژانسهای مامایی . انتشارات یزد ، چاپ دلارنگ

جلسه سوم و چهارم (خونریزی پس از زایمان)

- _ خونریزی زودرس و دیررس پس از زایمان را بدرستی تعریف نماید .
- _ ویژگیهای بالینی خونریزی پس از زایمان را توضیح داده و اقدامات تشخیصی را بیان نماید.
- _ عوامل زمینه ساز خونریزی پس از زایمان را بدرستی توضیح دهد.
- _ عوارض خونریزی پس از زایمان توضیح دهد.
- _ اقدامات درمانی و مراقبتی خونریزی پس از زایمان بدرستی بیان نماید.

منابع برای این جلسه

- 1- اف گری ، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005 .

جلسه پنجم: (کواگولوپاتی مصرفی DIC و آمبولی مایع آمنیوتیک)

- _ کواگولوپاتی مصرفی را بدرستی تعریف نماید ..
- _ فعال سازی پاتولوژیک زنجیره انعقاد را بدرستی توضیح دهد.
- _ علل ایجاد کننده کواگولوپاتی مصرفی در مامایی را بدرستی توضیح دهد.
- _ اهمیت بالینی کواگولوپاتی مصرفی را بدرستی توضیح دهد.
- _ شواهد بالینی و آزمایشگاهی حاکی از نقص انعقاد را بدرستی توضیح دهد.
- _ اقدامات درمانی و مراقبتی کواگولوپاتی مصرفی را بدرستی بیان نماید
- _ سیر بالینی آمبولی مایع آمنیوتیک را بدرستی توضیح دهد
- _ پاتوژنز و فیزیوپاتولوژی آمبولی مایع آمنیوتیک را بدرستی توضیح دهد
- _ اقدامات تشخیصی و درمانی و پیش آگهی آمبولی مایع آمنیوتیک را بدرستی بیان نماید

منابع برای این جلسه

- 1- اف گری ، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005 .

2-Fraser M D, Cooper A M« Myles Textbook for Midwives , 14th ed » Churchill livingstone co,2003.

جلسه ششم: (پرولاپس بند ناف و وارونگی رحم)

- پرولاپس بند ناف را بدرستی تعریف نماید
- انواع پرولاپس بند ناف را بدرستی توضیح دهد.
- ریسک فاکتورهای پرولاپس بند ناف را نام ببرد
- روشهای تشخیصی انواع پرولاپس بند ناف را بدرستی توضیح دهد
- اقدامات درمانی و مراقبتی انواع پرولاپس بند ناف را بدرستی بیان نماید
- وارونگی رحم را بدرستی تعریف نماید و انواع آن را نام ببرد
- سیر بالینی وارونگی رحم را بدرستی توضیح دهد
- اقدامات درمانی و مراقبتی وارونگی رحم را بدرستی بیان نماید
- مداخلات جراحی در وارونگی رحم را بدرستی توضیح دهد.

منابع برای این جلسه

1- اف گری ، کانینگهام ، کی، جی لوونو ،ال اس بلوم ،سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005

2.Murray S S, Ashwill. J W, Maternal – child Nursing, 2ed, Evolve elsenier Saunders. United state. 2005.
3.Varney H.Kriebs M J.Gegor L C.Varney's Midwifery.fourth ed.Jones and Bartlett blishers.London.2004:927-928

جلسه هفتم و هشتم: (زایمان با فورسپس و واکيوم)

- طرحهای متفاوت فورسپس را بدرستی توضیح دهد.
- طبقه بندی زایمان با فورسپس را بدرستی بیان نماید
- میزان شیوع زایمان با فورسپس و اثر بیدردی منطقه ای را بدرستی بیان نماید
- عملکرد فورسپس و موارد استفاده از آن را بدرستی توضیح دهد
- روشهای آماده سازی و زایمان با انواع فورسپسها را بدرستی توضیح دهد
- عوارض استفاده از فورسپس را بدرستی توضیح دهد
- اندیکاسیون ها و شروط استفاده از واکيوم را بدرستی توضیح دهد
- روش کار با واکيوم را بدرستی بیان نماید
- عوارض زایمان با واکيوم را بدرستی توضیح دهد
- مزایا و معایب فورسپس در مقایسه با واکيوم را بدرستی ذکر نماید.

منابع برای این جلسه

- گری ، کانینگهام ، کی، جی لوونو ،ال اس بلوم ،سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005

2-Fraser M D, Cooper A M« Myles Textbook for Midwives , 14th ed » Churchill livingstone co,2003.

3.Murray S S, Ashwill. J W, Maternal – child Nursing, 2ed, Evolve elsenier Saunders. United state. 2005.

جلسه نهم: (زایمان به روش سزارین)

- _ وضعیت کنونی زایمان سزارین در ایران و سایر کشورها را بدرستی بیان کند.
- _ روشهای کاهش میزان زایمان سزارین را توضیح دهد.
- _ عوارض و مرگ و میر مادران در زایمان سزارین بدرستی ذکر نماید.
- _ انواع برش های شکمی را نام برده و مزایا و معایب آنها را توضیح دهد.
- _ انواع برش های رحمی را نام برده و اندیکاسیون آنها را بیان نموده و مزایا و معایب آنها را توضیح دهد.
- روش زایمان سزارین را بطور خلاصه توضیح دهد.
- مراقبتهای قبل از عمل و اتاق ریکاوری و مراقبتهای بعد عمل را بطور کامل توضیح دهد.

منابع برای این جلسه

- 1- گری ، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005 .
- 2.Murray S S, Ashwill. J W, Maternal – child Nursing, 2ed, Evolve elsenier Saunders. United state. 2005.

جلسه دهم: (زایمان سزارین قبلی و پارگی رحم)

فراگیر در پایان کلاس باید بتواند

- کارآزمایی زایمان واژینال در مقایسه با سزارین تکراری (فواید و خطرات ،شدت خطر ،موربیدیتی مادرو.....) را بدرستی ذکر نماید.
- زایمان سزارین تکراری انتخابی و روشهای تأیید بلوغ جنین قبل از تکرار سزارین را بدرستی بیان نماید.
- معیارهای انتخاب افراد برای زایمان واژینال (نوع برش رحمی،بستن برش قبلی و...) را بدرستی توضیح دهد.
- اقدامات مراقبتی در طول لیبر (رضایت آگاهانه ، القای لیبر ، آنالژی اپیدورال و.....) را به درستی ذکر نماید.
- نحوه اداره زایمان را بدرستی ذکر نماید.
- انواع پارگی رحم را بدرستی ذکر نماید.
- روشهای تشخیص پارگی رحم را بدرستی توضیح دهد.
- اقدامات درمانی را بدرستی بیان نماید.
- پیش آگهی پارگی رحم را بدرستی ذکر نماید.

منابع برای این جلسه

- 1-اف گری ، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005 .
- 2.Murray S S, Ashwill. J W, Maternal – child Nursing, 2ed, Evolve elsenier Saunders. United state. 2005.

جلسه یازدهم: (حاملگی خارج رحم)

- حاملگی خارج رحم را تعریف نموده و عوامل خطر ،اپیدمیولوژی و میزان مرگ و میر آن را توضیح دهد.
- پاتوژنز حاملگی خارج رحم(سقط لوله ای، پارگی لوله و.....) را بدرستی توضیح دهد.

- ویژگی های بالینی حاملگی خارج رحم (علایم و نشانه ها ، تستهای آزمایشگاهی و سونوگرافی) را بدرستی بیان کند .
- اقدامات تشخیصی حاملگی خارج رحم را بدرستی توضیح دهد.
- اقدامات درمانی (درمان طبی و جراحی) و پیش آگهی حاملگی خارج رحم را بدرستی بیان نماید

منابع برای این جلسه

- گری ، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005

2-Fraser M D, Cooper A M« Myles Textbook for Midwives , 14th ed » Churchill livingstone co,2003.

3.Murray S S, Ashwill. J W, Maternal – child Nursing, 2ed, Evolve elsenier Saunders. United state. 2005.

جلسه دوازدهم: (حاملگی چند قلو)

- اتیولوژی حاملگی چند قلو را بدرستی بیان کند .
- روشهای تشخیصی حاملگی چند قلویی را بر اساس شرح حال و معاینه فیزیکی ، سونوگرافی و سایر روشها را توضیح دهد.
- پیامد بارداری (سقط، ناهنجاری و ...) را بدرستی ذکر نماید.
- عوارض منحصر به فرد حاملگی چند قلویی را بدرستی بیان کند .
- کنترل قبل از زایمان حاملگی چند قلو را بدرستی بیان کند .
- نحوه اداره زایمان را بدرستی توضیح دهد.
- روشهای خاتمه یا کاهش انتخابی حاملگی چند قلو را بدرستی بیان کند .

منابع برای این جلسه

- اف گری ، کانینگهام، کی، جی لوونو، ال اس بلوم، سی جی هاچ ری کی ونستروم ((بارداری و زایمان ویلیامز)) ترجمه ب قاضی جهانی و همکاران ، انتشارات گلبن، تهران، 2005 .

نحوه اداره کلاس :

استفاده از روش سخنرانی و پرسش و پاسخ در تدریس
استفاده از وسایل کمک آموزشی از قبیل کامپیوتر ، وایت بورد
طرح سوال در تدریس و ترغیب به شرکت فعال دانشجویان در بحث

تکالیف دانشجویان:

شرکت در پرسش و پاسخ
مبحث داروها در بارداری توسط خود دانشجویان ارائه شده بطوریکه 15 دقیقه آخر هر جلسه به ارائه مطالب توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

نحوه ارزشیابی: امتحان آخر ترم تستی چهار جوابی

منابع معرفی شده از سوی شورای عالی علوم پزشکی وزارت بهداشت برای این درس:

موفق باشید